facere voluerunt. posuerunt se ad ter
minum a angulū alicꝰ publici trāsi
tus hoīm vt viderētur. a cū ꝑ tubis a
citharis canebant. De quito qui mē
bra sua deuorabat: signat eos q̄ oia
bona opera virorꝫ ecclesiasticorꝫ a do
ctorꝫ sacrorꝫ q̄ ; elatores sc̄ sacre doctri
ne detrahūt: et inquantū in ipsis est
peruerse diuorātes intelligunt. nec a
detractionibus cessare volunt.

Itē de mūdi p̄sitate Ca. Clxv.

Legitur in vitaspatrū. q̄ ange
lus oñdit cuida; sācto tres ho
mīes triplici fatuitate laborā
tes. Primꝰ homo fasciculū de lignis
faciebat a cū nō posset portare p̄ minia
grauedīe: adhuc plura ligna adiun
gebat. Secūdꝰ aquā de puteo p̄fūdo
cum multo labore hauriebat cū vase
cribrato a foraminibꝰ pleno a tamē
non cessabat implere. Tercius trabē
in curru gerebat volensq; domuꝫ ītra
re: ianua tam arta a parua erat q̄ in
trare non potuit. a tamē nō cessabat
equū verberare a pungere: quousq;
in foueā p̄fūdā simul ceciderūt. Tūc
ait angelus. Quid tibi videt de istis
tribus hoīmbus? At ille Tres stulti
sūt. Cui angelus Primū quē vidisti
per illū intelligas homines qui p̄cca
perpetrant a de die in diē credūt secū
portare vsq; ad finē. a cotidie addūt
plura. a plura intātū: q̄ portare ōmi
no non possūt quousq; mors subito
veniat a aīam ad pena; auferat a in
profūdū lacū infernalem demergat.
Per secundū quē vidisti aquā de pu
teo p̄fundo inuanū haurientē intelli
ge illos qui opa meritoria p̄petrant
et tñ locum meritoriū in eis nō occu
pant. q̄ plenī sūt foraminibꝰ. peccatis
a q̄cq̄d boī operā²: p̄ p̄cc; totū destrui
tur. P̄ terciū q̄ trabē portauit designā
tur mūdi potētes qui credūt p ostiū
regni celorꝫ intrare cū supbia vite et
mūdi pōpa. tñ impediūtur intātū q̄
ad infernū cadunt. A quo nos ēt

De ludo schacorꝫ Ca. Clxvi.

Schacariū habet. lxiiij. p̄ūcta
per. viij. diuisa. s. viij a mulie
rem. sponsos et sponsas. clericos
et laycos. diuites a pauperes. Istū
ludū sex homines ludūt. Primꝰ est
rochus a ē in duplici genere. s. albꝰ
a niger. dexter ē albꝰ a sinister niger
huius virtus est. q̄ cū omnes schaci
fuerānt ī locis suis situati: tā nobiles
q̄ populares habent virtualiter ētos
terminos ad quos possunt progredi
soli aūt rochi cū sint inclusi nullā ha
bent progrediēdi virtutē nisi eis per
nobiles aut populares via fuerit ex
pedita. Et vadit sēp recto tramite et
nunq̄ ad angulū. siue ātecedat siue
reuertatur. Et quādo vadit lateralit
ex altera parte capit aliū a fit fur.
Rarissimi sic paupꝰ verꝰ michil habꝫ
nisi vnū transitū pauptatis sue per
quā recto tramite incedit ad ōmium
pauperꝫ dominū ihm xp̄m a fit regia
iuxta regē regū. Sed si murmurās de
statu suo lateralit retrocedat: fit fur
et rapit quicquid p̄t nec de regime so
lio curat. Secūdus est alphinꝰ qui
currit p tria puncta Nā in sede ꝓpria
ille qui est niger ad dexterā regis col
locatur a albus ad sinistrā. Dicūtur
autē albi a nigri nō ex colore: sed ex
loci situatione. Dexter enī qui niger
est pergēs versus dexterā: se in spacio
nigro a vacuo ante agricolā locat.
Sed sinister de ꝓpria virtute habꝫ du
os progressus. vnū versus dexterā;
ad spaciū albū. Aliū versus sinistrā
ad spaciū vacuū a albū. Et sic de ter
cio ad terciū quadrū vadunt seruā
do ꝓpriū situ in forma. ut si est niger
semper in nigro a econtra a hoc pro
cedendo sēp in angulo. Rarissimi:
alphini isti sursū a deorsū ambulan
tes: signāt mundi sapientes. qui ha
bēt tria. s. Intellectū. rationē. a forti
tudinē. Ista deberēt dirigere sursum
ad deū p opa misericordie: ꝫ tēdūt de
orsū p eloquētiā a hūanā fraudulē
tiā a currūt lateralit ad āgulū p tria
p̄ūcta q̄ sig̃ficāt gulosos in craputis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quotidie currentes. raptores aliena bona sine consensu depredantes a auferentes. ac superbos in prosapia. pulchitudine. a diuitiarū affluentia gloriantes. Hij boies lateralit et a recta via currūt. a tandē p regē. v. dyabolū rapiūtur et in infernū iusto dei iudicio detrudunt. ¶ Terciū est genꝰ militū quor dexter ē albus a sinister niger Albus hꝫ tres p gressus in loco ꝓprio situatꝰ vnū vsus dextrā ī loco nigro ante agricolā. Secundū in spacio nigro a vacuo añ lamiuicē Terciū vsus sinistrā in loco mercatoris. Cū vo ad regē ostituit: sex quadra ābulaē pōt Cū vo ad medīū octo Item est de sinistro. Cū em̄ niger adusus regē. et albus vsus eundē pambulāt: vnus ante reginā vt sinister. alius ad regē vt dexter se locat. ¶ Rarissimi sic milites descendētes et campū requirentes strenui et fortes bellare debent. et regeꝫ admodū corone cingere ac defendere Omnes em̄ nos milites sumus a pugnare contra dyabolum in campo huiꝰmūdi nos oportet a regē nostꝫ. v. aiaꝫ defendere. qꝫ adusarius nr̄ fortis est tēptando ahacꝫ mala a illicita suggerēdo: ꝗ debit est si volumus superare. Cui vt Paulꝰ apt fortes in fide resistere debemꝰ. nc timere Consueuerūt namq; fortes milites a expti in principio cū arma suspiciūt tremere. colore pallescere. sāguinē de naribus emittere. Cuius signū pbitati potius attestat q̄ vitio Credibile namq; est. cū qui ī principio belli timore concutitur cū ad bellū redierit constantius agere nec terga vertere cū ad hoc peruenerit vbi timor mortis ante preuisus p̄sentialiter videt imminere. ¶ Timor em̄ nobis omnibꝰ imminet de morte futura vtinā temporali saltē. ideo strenuea sine omni timore armis fidei susceptis: a dispeis boni operis protelatis pugnare oportet vt secūdā mortē. v. eternā fortiter deuincamus de qua boetius ait Iacetis prorsus ignorabiles iāvos secūta mors manꝫ Milites isti cū pꝰ pugnā ad fines exiliūt tāq̄ cordati a vtute assūpta ad viij. q̄dra psiliūt a inuētos hostes psternūt Sic est de oī hoie qui de se hūilia sentit a in nullo superbit. postea saltabit ad. viij. q̄dra viij. beatitudinū Quia omnis qui se hūiliat exaltabit. ¶ Quartū genus est populariū quor omniū est vnus atq; idē progressus. ¶ Nā de vno quadro in quo situati sūt possūt p gredi ad terciū quadrū. eoq; q̄si secui infra regl ꝓsima cōsistāt. Cū vo extra regl terminos psiliūt vno quadro ꝓtenti sēper in directū ascendūt nūq̄ tñ ꝑūt in rectū. vt eūtes curēt p vtutē acquirere: quod nobiles situati retinent in dignitate. vñ si sic p milites et alios nobiles adiuti fuerint q; ad lineā adusariorꝫ nobiliū q̄dratā puemiant: p vtutē acq̄rūt: qꝫ regime per grām ē ꝓcessū Est autē sciēdū q; ꝓplares ascendētes in rectū: si quē nobilē aut popularē iuenerūt adusariū et ꝗ in āgulis: ipsū a dexts a a sinistrl capere a occidere possūt. ¶ Nunq̄ autē extra lineam rectā ad dextrā vel sinistrā progreditur popularis nisi cū regime obtinet dignitatē. ¶ Rarissime populares isti vtriusq; ꝓditionis a serꝰ homines significāt. inter quos r̄ges potentes nobiles et alij illustres ad regendū a presidendū positi sūt Qui cū eor officia secundum leges et rationes non dirigunt: nobilitatē sue vtutem amittunt et actū conditionēq; popularium incurrunt. Omnes emꝫ ab vno patre geniti a peccati sumus adam. inter quos vtutibꝫ preclari: regis et nobiliū nomina merito sortiuntur. Sed dū populares. v. plebei homines simplices iuxta discretorum confessorum suorum consilia viuētes a mandatis ecclesie obedientes lineam recte vite ascendunt: merito regū a nobiliū sanctorꝫ nomina ex officio pfectionis vite in celestibus sortiuntur. ¶ Nemo ergo tales populares despiciat. quia tam ad imperium q̄

ad summum pontificatū: virtutibus plenos et gratijs eos legimus pueisse Cum gigas quidam noīe arius-diuitijs esset in opulentissiō indie regno inflatus a ōmino rex impius-hic cū venisset ad hospiciū apollinis scisciataturus an aliquis mortaliu; esset eo felicior-Ex abdito sacrorū specu vox insonuit-que ei pretulit quendā popularē agalaū noīe Hic erat pauperimus vbq-aīo vo diues a etate senior qui terminos agri sui nūq excesserat-Sic ergo Apollo magl approbat cū securitate tranquilla agalai rude tuguriū q tristem a sollicitudīb aut lam plenā gigātū ditissimi Magis ei approbauit paucas glebas pauorū inexptes: q oram lidie pinguissiā; metu plenā hic paup agalaq virtuosissimus fuerat Quāto enī homo est natione inferior virtute vero superior:tāto gloriosior reddit a famosior Virgilius longobardus origine: natione mantuanus-prosapia humili ortus:sapia nō tñ maximus aeximus poetarū claruit-Cū quidā sibi diceret q versus omeri opei suo inserer;:respōdit-magnarū esse viriū clauā excutere de manu herculis- Quitq in isto scacaio ludit a noīat ē regina Cuius pgressus ē de alto in mgū- a poīt iuxē regē- a qñ recedit a rege capit-Que cū mota fuerit de ꝓo q̄dro nigro vbi prīo fuit locata ñ pt pcēdē ñ a q̄dro in quadrū vnū a ls angulariter-siue pcedat siue retrocedat- siue capiat siue capiatur- Sed si queratur cur regina bellis exponatur:cū conditio mulieris debilis sit a fragilis? Dicendū est-si scire velimus-q more illaū mulieū sequitur: vbi viri ad bella procedentes:mulieres a vxores cū tota fāilia ad castra deducūtur Thartari ei hoc faciūt Et licet non vtantur arcu: magis possūt tñ homines impedire: q corporis vtute prosternē-In sola cū tñ regl factū est-a ad amoris oñsionē puisum:vt ad bella regē regia sequatur-Rmi:p reginā aīa; nrām intelligēmus q regina ī celis p trīmitē lunoū opeū ostituet-Hī regīa alba ē a nigra-Alba p ofessiō; a absolutō; qñ seruus ei-s corpus pure ofitetur et absoluitur satisfaciēs pro delictis in tantā albedinē redditur a decies clarior sole apparebit-Sed nigra efficitur per peccati fuligine; a deturpatione; Hec iuxta regē stare debet-qd si non fecerit capitur a violatur-Aīa enim nostra ad ls corpori infusa ē vt ei reuperationea saluatōne:angelorū exercitus qui ruinā magna; cū lucifero fecerat ad integū restaureturaut ad regem glorie ut regīa collocet Que cum a rege cuius cura regitur a gubernatur discesserit: capitur-a p mortalia facta ad inferos mactat-et ibi irrecuperabiliter demergitur Et q̄uis regina ista-v-aīa abextra bellare nesciat:corpus tñ ut meitoria opet abintus instiget Quia corpus nostū sicut īsessor equū: aīa-v-rō nrā dirigēdebz ad virtutes a informaē ne vltē limites mandatorū ecce pfiliat:ls recto tramite de quadro vmus vtutis in q̄dū alterius gressū fāat ꝓtēa regina in scharario:gressū lentū a nō saltū debz habere a mfra ꝓos limites pmanere-Nam dyana iacob filia vginitatem seruauit dū in domo fratū suorū quiuit-ls statī cū ad videdū alias rgiōes curiose exiuit:a filio sichen corrupta fuit-Semica dt-q mulieres que malam facē habēt leues a impudice sūt Nō enī illis dest animus ls corruptor Solinus dicit q pter mulieres:p aucā aīalia coptū mouēt grauida-Nigra; facem ad oīm virorū aspectū: debent habere-ne ab alijs sollicitate:de incōtinentia diffamentur-Ouidius-Que dant queue negāt:gandent tñ esse rogate-Ludunt formose-Casta ē quā nēo rogauit- Sexti q hūc ludū exercēt:rges sūt a nūcupāt-Rex enī supōes alios ē qd motiōis et pgressiōis natuē maīfestat Cū ei resideat ī q̄rto q̄dro alto cū ipē sit niger:h; a dextrē in alto militē- alphilē vero a vocbū

in nigro. In sinistra vero tenet loca opposita. Quia vero rex vt dictum est super omnes obtinet dignitatem et dominium ratione dignitatis non decuit eum multo spacio a regni sui solio absentari et ideo mouere incepit de suo quadro albo. naturam sequitur rochorum a dextris et a sinistris Ita tamen quod a sinistris non potest se ponere in loco nigro iuxta rochum situatum in albo. sed potest se ponere in albo loco iuxta dictum rochum ad angulare quadrum vbi situati sunt ciuitatis custodes et ibi naturam habet militis in tali progressu. Istos autem duos progressus sortitur vice regine Rmne rex iste est dns nr ihs qui est rex regum super omnes in celo et in terra. quod progressionis et motionis sue natura manifestat Dum enim progreditur: omnes sanctorum angelorum chori ipsum tamquam dominum venerantes comitantur quia secum habet rochum et alphilem aliaque scachalia et locum vniuersorum recto tramite occupat circumquaque. teste ps. Qui ayt Si ascendero in celum: tu illic es. si descendero ad infernum: ades. Denique reginam secum ducit. i. miarum piam mrem et dnam nram mariam Cuius vice: vnum progressum miserationis ad popularium quadrum. i. hominum in mundo viuentium facit Vnde merito nomen illud gloriosum per prophetam sortitus est vbi eum patrem misericordiarum et deum totius consolationis esse protestatur Dum enim meroris et perditionis nrem per pctm protoplasti nullus scorum aut electorum recuperationem facere poterat: ipse misericors rex ad popularium suorum restaurandum gregem et nunc de celestibus sedibus ad huius mundi miserabilis quadrum ingredi dignatus est. et a seruitute diabolica liberauit Cuius sibi gras per infinita secula reddamus

De audiendo bono consilio. clxvij.

Sagittarius quandam auiculam noie philomenam capiens: quando volebat eam occidere. vox data est philomene. et ayt. Quid tibi proderit o homo si me occideris? Neque enim ventrem tuum de me implere valebis: sed si dimittere me velles: tria mandata tibi darem. quod si diligentius seruaeris: magnam vtilitatem inde consequi posses. Ille vero ad eius loquelam stupefactus promisit vt eam dimittere vellet si hec tria mandata et vtilia proferret Que ayt Audite ergo. primum est. Numquam rem quam apprehendi non potest apprehendere studeas Audi secundum De re perdita et irrecuperabili numquam doleas Audi tertium. verbo incredibili numquam credas: hec tria bene custodia bene tibi erit Ille autem vt promisit: eam volare dimisit Philomena enim per aerem volitans: dulciter cantauit. finito cantu dixit ei Ve tibi homo quam malum consilium habuisti et quam magnum thesaurum hodie perdidisti Est enim in visceribus meis margarita quam strucionis ouum vincit magnitudine Ille hoc audiens: contristatus est valde quod eam dimisit rethe suum expandit et conabatur eam apprehendere dicens ei Veni domum meam et omnem humanitatem exhibebo tibi et propriis manibus te pascam et ad tuam voluntatem te volare permittam Cui philomena Nunc procerto te fatuum esse cognosco. nam ex illis quod tibi dixi nullum profectum habuisti. quia de re perdita et irrecuperabili doles et me nequas capere et tamen per rethe tuum temptasti. Et insuper margaritam in meis visceribus esse credidisti. cum ego tota ad magnitudinem strucionis oui non valeam pertingere: stultus es et in stulticia tua semper permanebis. His dictis auolauit. Homo autem dolens et tristis ad domum rediit et philomenam non vidit. Moralizatio.

Rmum: iste potest dici quilibet bonus christianus qui in baptismo a pctorum originali est lotus in quo baptismo sagittas acutas recepit scilicet virtutes contra dyabolum mundum et carnem Accepit philomenam. scilicet dnm nrm ihm xm quando renunciauit diabolo et omnibus pompis eius Quod miro modo dulciter cantauit quando oracionem patri celesti pro genere humano infudit sed miser pctoris ista philomenam. scilicet dnm nrm ihm xm cogitat occidere: quotiens cogitat peccatum mortale perpetrare Sicut dicit apls. Iterum quesitum est in eis crucifigunt filium dei Sed diligenter attendas quod deus dedit tibi tria mandata quod si diligenter homo